

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาววิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาววิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข สรุปดังนี้

1.1 ด้านบริบท สรุปได้ว่า โรงเรียนมีการดำเนินการวางแผน เพื่อกำหนดหลักการและวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกัน กับแผนงานและโครงการสอดคล้องกับการส่งเสริมสุขภาพของทุกคน มีการกำหนดรูปแบบของการจัดทำโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ผู้บริหารมีความชัดเจนในการดำเนินโครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนโครงการอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานสาธารณสุขและที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงานเพื่อกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรเพื่อรับผิดชอบในการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานมีความเหมาะสม มีการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมที่จะดำเนินโครงการ โดยให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ สถานที่ที่มีความสะดวกที่จะติดต่อประสานงาน

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า สรุปได้ว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและวางแผนจัด

กิจกรรมได้อย่างเหมาะสม มีการตั้งคณะกรรมการก่อนการดำเนินงาน มีการวางแผนงานเพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนมีการดำเนินการมอบหมายงานมีความเหมาะสมกับบุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรเกี่ยวกับโครงการเป็นอย่างดี สามารถปฏิบัติงานได้ตามความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย มีการดำเนินการบริหารด้านความสะอาดของสถานที่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานด้านสาธารณสุขมีการดำเนินงานตามแผนการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน มีส่วนร่วมกับชุมชนในการสนับสนุนทรัพยากรให้กับโรงเรียนอย่างเพียงพอ มีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้เข้าร่วมโครงการ และสนับสนุนด้านอุปกรณ์ งบประมาณอย่างเพียงพอ และสนับสนุนด้านบุคลากร เช่น การตรวจสุขภาพเพื่อเฝ้าระวัง และคอยเป็นที่เลี้ยงช่วยเหลือ

1.3 ด้านกระบวนการ สรุปลงได้ว่า โรงเรียนได้มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการเป็นปัจจุบันแต่งตั้งคณะกรรมการก่อนการดำเนินงาน มีการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน มีการประชาสัมพันธ์เรื่องการส่งเสริมสุขภาพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีการประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพในชุมชนอย่างต่อเนื่องนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานตามโครงการตรงตามแผน มีการประเมินสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ ส่วนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้มีการเข้าร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมร่วมในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน และร่วมสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านผลการดำเนินงาน สรุปลงได้ว่า โรงเรียนมีการดำเนินกิจกรรมที่ปรากฏในแผน/โครงการอย่างมีความก้าวหน้าตามแผนที่วางไว้ ซึ่งแผนงาน/โครงการที่ทำขึ้นมีประโยชน์ต่อนักเรียนและครอบครัว และชุมชนอย่างยิ่ง ส่งเสริมให้สุขภาพร่างกายของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนดีขึ้น การเจ็บป่วยน้อยลง ครูได้ส่งเสริมความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น การประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อให้ความรู้และแนะนำ การปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม เช่น การล้างมือก่อนรับประทานอาหาร การรักษาความสะอาดของร่างกายตั้งแต่ปลายเท้าจนถึงศีรษะ และมีการเชิญชวนให้ชุมชนได้เข้าร่วมในการดำเนินงาน โดยสนับสนุนให้ชุมชนรู้จักการรักษาความสะอาด การป้องกันโรคต่าง ๆ มากยิ่งขึ้นการดำเนินงานเบื้องต้นยังขาดความเข้าใจแต่เมื่อมีการประชาสัมพันธ์ประสานงานแล้ว การดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีความก้าวหน้าตามแผนที่วางไว้ สุขภาพอนามัยของนักเรียนในปัจจุบันดีขึ้น นักเรียนไปใช้บริการห้องพยาบาลน้อยลง รวมถึงชุมชนก็มีสุขภาพดีขึ้นด้วย

2. ผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอสรีสมเด็จ จังหัดร้อยเอ็ด จำแนกตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน สรุปลงได้ดังนี้

2.1 ด้านกระบวนการ

2.1.1 คณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอสรีสมเด็จ จังหัดร้อยเอ็ด ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการบริการดูแลสุขภาพในช่องปากนักเรียน ($\bar{X} = 4.27$) มีการประชาสัมพันธ์เรื่องการส่งเสริมสุขภาพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 4.14$) แต่งตั้งคณะกรรมการก่อนการดำเนินงานและจัดกิจกรรมการอบรมครูและผู้นำนักเรียน ($\bar{X} = 4.05$)

2.1.2 ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอสรีสมเด็จ จังหัดร้อยเอ็ด ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ อุปกรณ์และสถานที่ออกกำลังกายมี

เหมาะสมและเพียงพอ ($\bar{X}=3.93$) โรงเรียนและชุมชนมีการจัดกิจกรรมในพื้นที่ของกัน และกัน ($\bar{X}=3.87$) และมีการวางแผนการดำเนินงานสอดคล้องกับปัญหาและความสอดคล้องของชุมชน ($\bar{X}=3.83$)

2.1.3 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ นักเรียนได้รับภูมิคุ้มกันจากโรคติดต่อ ($\bar{X}=4.02$) มีการประชุมชี้แจงและมอบหมายงานอย่างชัดเจนครบคลุม ($\bar{X}=3.98$) และนักเรียนมีภาชนะดื่มน้ำเป็นของตัวเอง ($\bar{X}=3.93$)

2.2 ด้านผลการดำเนินงาน

2.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ผลงานของโครงการนี้มีประโยชน์สมควรดำเนินการต่อไป ($\bar{X}=4.27$) ครูไปใช้บริการห้องพยาบาลลดลง ($\bar{X}=4.23$) และโรงเรียนสามารถบริหารโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.18$)

2.2.2 ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ แผนงาน/โครงการที่จัดทำขึ้นมีประโยชน์ต่อสุขภาพของนักเรียนครอบครัวและชุมชน ($\bar{X}=3.99$) กิจกรรมในโครงการทำให้นักเรียนและครูสมาชิกในชุมชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องมากขึ้น ($\bar{X}=3.87$) และนักเรียนและชุมชนเจ็บป่วยน้อยลง ($\bar{X}=3.84$)

2.2.2 นักเรียนมีระดับความคิดเห็นต่อการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ นักเรียนปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการได้ ($\bar{X}=4.14$) สุขภาพของนักเรียนดีขึ้น ($\bar{X}=3.86$) และปัจจุบันนักเรียนมาใช้ห้องพยาบาลน้อยลง ($\bar{X}=3.85$)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

3.1. ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียน โนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนางาน ดังนี้

3.1.1 คณะกรรมการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับอำเภอควรประกอบด้วยบุคลากรที่มาจากโรงเรียนที่ได้มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองแล้ว

3.1.2 โรงเรียนควรจัดทำแผนและปฏิทินปฏิบัติการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่ละเอียด ระบุกิจกรรม เวลา แหล่งงบประมาณ และผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน

3.1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะดำเนินงานและพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้ประสบผลสำเร็จ และมีความยั่งยืนตลอดไป

3.2 ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียน โนนสีดา วิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนางาน ดังนี้

3.2.1 กระทรวงสาธารณสุข ควรอนุญาตให้ใช้งบประมาณส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันของสถานีนามัยที่รับผิดชอบมาช่วยสนับสนุนกิจกรรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

3.2.2 วัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานบางอย่างมีราคาแพง สถานีนามัยหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหาอุปกรณ์เหล่านี้ไว้ให้โรงเรียนต่าง ๆ ได้ยืมใช้

3.2.3 กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข มีการพัฒนาให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในแนวคิดและมีทักษะ ในการดำเนินโครงการที่ต้องการ

3.2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณให้โรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้มากขึ้น

3.2.5 โรงเรียนประสานความร่วมมือ จากหน่วยงานหรืออุปกรณ์ ที่ดำเนินงานด้านสุขภาพ ด้านงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์

3.3 ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียน โนนสีดา วิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของนักเรียน ได้เสนอแนะ ดังนี้

3.3.1 โรงเรียนกำหนดครู และนักเรียนที่มีความสามารถทำหน้าที่ รับผิดชอบโครงการที่สมัครสมัครและประสานงานความร่วมมือทุกกลุ่มงานในโรงเรียนได้ดี

3.3.2 ผู้บริหาร ครู และนักเรียนผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมควรประสานความร่วมมือในการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดเพื่อความสำเร็จของการดำเนินงาน

3.3.3 ผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม ควรสรุปผลการดำเนินงานให้มีหลักฐาน สารสนเทศ ที่ชัดเจน

3.3.4 โรงเรียนจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียนทุกระดับชั้น

อภิปรายผล

ผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข สรุปดังนี้

1.1 ด้านบริบท พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินการวางแผนเพื่อกำหนดหลักการ และวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกัน กับแผนงานและโครงการสอดคล้องกับการส่งเสริมสุขภาพ ของทุกคน มีการกำหนดรูปแบบของการจัดทำโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมกับ สภาพของโรงเรียน ผู้บริหารมีความชัดเจนในการดำเนินโครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การ สนับสนุนโครงการอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานสาธารณสุขและที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุน โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงานเพื่อกำหนด บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรเพื่อรับผิดชอบในการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการ ดำเนินงานมีความเหมาะสม มีการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมที่จะดำเนินโครงการ โดยให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ สถานที่ที่มีความสะดวกที่จะติดต่อประสานงาน ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพได้มีการร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ต่างๆ ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนคือชุมชนประกอบด้วยประชาชน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการร่วมวางแผนงานตามโครงการให้เกิดประสิทธิภาพ แสดงความ คิดเห็นต่อโครงการทำให้การดำเนินการเกิดประโยชน์ต่อภาพรวม ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการ วิจัยของสมชาย สุขสมศักดิ์ (2548 : 58-59) ได้ศึกษาผลประเมินเรื่องการส่งเสริมสุขภาพระดับ ท้องของโรงเรียนวัดเจ็ดแปดริ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครผลการศึกษาพบว่า ด้านบริบท โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการและวัตถุประสงค์ของ โครงการ การดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนมีความเหมาะสมสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สดศรี คงธนะ (2548 : 56-57) ได้ศึกษาผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสว่างแดนดิน 1 ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินผลผลิต ของดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พบว่า สภาวะสุขภาพผ่าน เกณฑ์การประเมิน แนวทางการดำเนินงานได้แก่ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแก่คณะกรรมการ ดำเนินงานอย่างน้อยปี ละ 2 ครั้ง เพื่อร่วมวางแผนการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ ทำแผน ปฏิบัติงานโครงการอย่างละเอียด ระบุ กิจกรรม เวลา งบประมาณ และผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน และงบประมาณในการดำเนินงานควรสนับสนุนให้เพียงพอ

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า สรุปได้ว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและวางแผนจัด กิจกรรมได้อย่างเหมาะสม มีการตั้งคณะกรรมการก่อนการดำเนินงาน มีการวางแผนงานเพื่อ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนมีการดำเนินการมอบหมายงานมีความ เหมาะสมกับบุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรเกี่ยวกับโครงการ เป็นอย่างดี สามารถปฏิบัติงานได้ตามความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย มีการดำเนินการบริหาร ด้านความสะอาดของสถานที่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานด้านสาธารณสุขมีการดำเนินงานตามแผนการ นิเทศติดตามผลการดำเนินงาน มีส่วนร่วมกับชุมชนในการสนับสนุนทรัพยากรให้กับโรงเรียน อย่างเพียงพอ มีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้เข้าร่วมโครงการ และสนับสนุน ด้านอุปกรณ์ งบประมาณอย่างเพียงพอ และสนับสนุนด้านบุคลากร เช่น การตรวจสุขภาพเพื่อ เฝ้าระวัง และคอยเป็นที่ปรึกษาช่วยเหลือ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะโครงการโรงเรียนส่งเสริม

สุขภาพ ได้กำหนดผู้รับผิดชอบโครงการที่มีความสามารถอย่างชัดเจนสามารถประสานความร่วมมือกับผู้รับผิดชอบอื่น ๆ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของสมชาย สุขสมศักดิ์ (2548 : 58-59) ได้ศึกษาผลประเมินเรื่องการส่งเสริมสุขภาพระดับทองของโรงเรียนวัดเจ็ดแปดริ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครผลการศึกษาพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนมีการดำเนินการตามแผนมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมีงบประมาณเพียงพอ ผู้ปกครองให้ความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง สดศรี คงชนะ (2548 : 56-57) ได้ศึกษาผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษาควรร่วมวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมแก้ไขพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และทำแผนปฏิบัติการดำเนินงานอย่างละเอียด ระบุ กิจกรรม เวลา แหล่งงบประมาณ ผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน คณะกรรมการ การดำเนินงานทุกระดับควรมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณในการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ควรอนุญาตให้ใช้งบประมาณส่งเสริมสุขภาพ และป้องกัน ของสถานีนอามัยที่รับผิดชอบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

1.3 ด้านกระบวนการ สรุปได้ว่า โรงเรียนได้มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการเป็นปัจจุบันแต่งตั้งคณะกรรมการก่อนการดำเนินงาน มีการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน มีการประชาสัมพันธ์เรื่องการส่งเสริมสุขภาพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีการประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพในชุมชนอย่างต่อเนื่องนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานตามโครงการตรงตามแผน มีการประเมินสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ ส่วนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้มีการเข้าร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมร่วมในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน และร่วมสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสามารถดำเนินงานตามกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนโดยได้ส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อให้ร่วมทำหน้าที่ในการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับกรณีศึกษาของสมชาย สุขสมศักดิ์ (2548 : 58-59) ได้ศึกษาผลประเมินเรื่องการส่งเสริมสุขภาพระดับทองของโรงเรียนวัดเจ็ดแปดริ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครผลการศึกษาพบว่า ด้านกระบวนการ โรงเรียนมีการประชุมวางแผนและแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบอย่างเหมาะสม ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีการประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านผลการดำเนินงาน สรุปได้ว่า โรงเรียนมีการดำเนินกิจกรรมที่ปรากฏในแผนและโครงการอย่างมีความก้าวหน้าตามแผนที่วางไว้ ซึ่งแผนงานและโครงการที่ทำขึ้นมีประโยชน์ต่อนักเรียนและครอบครัว และชุมชนอย่างยิ่ง ส่งเสริมให้สุขภาพร่างกายของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนดีขึ้น การเจ็บป่วยน้อยลง ครูได้ส่งเสริมความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น การประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อให้ความรู้และแนะนำ การปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม เช่น การล้างมือก่อนรับประทานอาหาร การรักษาความสะอาด

ของร่างกายตั้งแต่ปลายเท้าจนถึงศีรษะ และมีการเชิญชวนให้ชุมชนได้เข้าร่วมในการดำเนินงาน โดยสนับสนุนให้ชุมชนรู้จักการรักษาความสะอาด การป้องกันโรคต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น การดำเนินงานเบื้องต้นยังขาดความเข้าใจแต่เมื่อมีการประชาสัมพันธ์ประสานงานแล้ว การดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีความก้าวหน้าตามแผนที่วางไว้ สุขภาพอนามัยของนักเรียนในปัจจุบันดีขึ้น นักเรียนไปใช้บริการห้องพยาบาลน้อยลง รวมถึงชุมชนก็มีสุขภาพดีขึ้นด้วย ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจในการปฏิบัติด้านสุขภาพ สามารถนำความรู้วิธีการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของสมชาย สุขสมศักดิ์ (2548 : 58-59) ได้ศึกษาผลประเมินเรื่องการส่งเสริมสุขภาพพระดับทองของโรงเรียนวัดเจ็ดแปดริ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครผลการศึกษาพบว่า ด้านผลผลิต นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจในรูปแบบของกิจกรรมในระดับมาก เพราะเห็นว่าโครงการมีประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

2. ผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาววิทยา อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถอภิปรายผลโดยจำแนกตามสถานภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาววิทยา อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และนักเรียน ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจาก คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน ได้ให้ความร่วมมือประสานงานการดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน นักเรียนมีความเข้าใจในการรักษาสุขภาพทางร่างกายซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินไปนั้นส่งเสริมให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหวัง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสอดคล้องกับการศึกษาของสดศรี คงชนะ (2548 : 56-57) ได้ศึกษาผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสว่างแดนดิน เขต 1 ผลการศึกษพบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพบว่ามีอยู่ในระดับมาก สมชาย สุขสมศักดิ์ (2548 : 58-59) ได้ศึกษาผลประเมินเรื่องการส่งเสริมสุขภาพพระดับทองของโรงเรียนวัดเจ็ดแปดริ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมสุขภาพพระดับทองของโรงเรียนวัดเจ็ดแปดริ้ว ทั้งภาพรวมและทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก เกรียงศักดิ์ พานโคกสูง (2551 : 107 -113) ได้ศึกษาผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูอนามัยโรงเรียน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยรวมอยู่ในระดับมาก พันสี กังกาหน (2551 : 138-140) ได้ศึกษาผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริบทกระบวนการ และผลผลิต อยู่ในระดับมาก กำจัด สุดโต (2553 : 76-79) ได้ศึกษาการประเมิน

โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนสังกัด เทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อิดา นิมพลี (2549 : 57) ได้ศึกษาผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานการศึกษาศึกษาชลบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ประเมินโครงการในด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการศึกษา พบว่า ด้านกระบวนการเกี่ยวกับความเหมาะสมกระบวนการดำเนินงานตามโครงการที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และนักเรียน ด้านผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของการดำเนินงานทำให้ผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่ดี ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับพนัส กังกาหน (2551 : 138-140) ได้ศึกษาผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงอาหาร ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิตมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก กำจัด สูดโต (2553 : 76-79) ได้ศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนสังกัด เทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อิดา นิมพลี (2549 : 57) ได้ศึกษาผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานการศึกษาศึกษาชลบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ประเมินโครงการในด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการศึกษา พบว่า ด้านผลผลิตหรือผลงานเกี่ยวกับความสอดคล้องของผลการดำเนินงานโครงการกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน สรุปได้ โรงเรียนควรมีคณะกรรมการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับอำเภอควรประกอบด้วยบุคลากรที่มาจากโรงเรียนที่ได้มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองแล้ว ควรเพิ่มงบประมาณส่งเสริมสุขภาพสนับสนุนกิจกรรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง และโรงเรียนควรกำหนดกำหนดครู-และนักเรียนที่มีความสามารถทำหน้าที่รับผิดชอบโครงการที่สามารถสั่งการและประสานงานความร่วมมือทุกกลุ่มงานในโรงเรียนได้ดี ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานบุคคลหลายฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งแต่ละคนแต่ละฝ่ายจะต้องมีความรับผิดชอบในงานเข้าใจบทบาทหน้าที่ เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อจะได้นำผลการประเมินมาพิจารณาแก้ไขการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพในโอกาสต่อไปเพื่อผลประโยชน์ของโรงเรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ ผู้เกี่ยวข้องควรให้กับสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรที่จำเป็นต่อการ

ดำเนินงานต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของสมชาย สุขสมศักดิ์ (2548 : 58-59) ได้ศึกษาผล ประเมินเรื่องการส่งเสริมสุขภาพพระดับทองของโรงเรียนวัดเจ็ดแปดริ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการและวัตถุประสงค์ของโครงการ การดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนมีความเหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โรงเรียนมีการดำเนินการตามแผนมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมี งบประมาณเพียงพอ ผู้ปกครองให้ความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง 3) โรงเรียนมีการประชุมวางแผน และแต่งตั้งครู ผู้รับผิดชอบอย่างเหมาะสม ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดกิจกรรม มีการประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง 4) ด้านผลผลิต นักเรียนเห็นว่าโครงการมีประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ และสตรี คงชนะ (2548 : 56-57) ได้ศึกษาผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพะเยา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า มีการกำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน และงบประมาณในการดำเนินงานควรสนับสนุนให้เพียงพอ คณะกรรมการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับอำเภอ ควรประกอบด้วยบุคลากร ที่มาจากโรงเรียนที่ได้มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง คณะกรรมการดำเนินโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ควรร่วมมือวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมแก้ไข พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และทำแผนปฏิบัติการดำเนินงานอย่างละเอียด ระบุ กิจกรรม เวลา แหล่ง งบประมาณ ผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน คณะกรรมการ การดำเนินงานทุกระดับควรมีส่วนร่วมในการ จัดหางบประมาณในการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ควรอนุญาตให้ใช้งบประมาณส่งเสริมสุขภาพ และป้องกัน ของสถานอนามัยที่รับผิดชอบโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ และผู้บริหารโรงเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะดำเนินงานและพัฒนาโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพให้ประสบผลสำเร็จและมีความยั่งยืนตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปและอภิปรายผลของการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

การประเมินมีแนวคิดที่จะนำเสนอไว้ 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาและ

ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินโครงการครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. ควรให้มีการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพต่อไป เห็นได้จากผล การศึกษาซึ่งปรากฏว่าบุคลากร นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนร่วมมือในการจัดกิจกรรมเพื่อ แก้ปัญหาในด้านสุขภาพของนักเรียนและประชาชน ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยจัด ให้มี การพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้

1.1.1 การออกกำลังกาย ในเรื่อง ระยะเวลา และสถานที่ควรจัดให้มีความ เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนผู้ใช้บริการโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมในด้านเพศ อายุของ ผู้ใช้บริการด้วย

1.1.2 การส่งเสริมให้มีบุคลากรที่ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพแก่นักเรียนและผู้มีความสนใจจากชุมชน

1.1.3 การจัดกิจกรรมป้องกันสารเสพติดในโรงเรียน โดยให้ความรู้และส่งเสริมประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง มีการจัดนักเรียนเข้าร่วมสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในช่วงชั้นต่าง ๆ เพื่อรายงานผลการดำเนินงาน

1.1.4 การจัดให้ความรู้ด้านการรักษาความปลอดภัยแก่นักเรียนและคนในชุมชน

1.1.5 ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เรื่องการดูแลสุขภาพแก่ประชาชนในชุมชน

1.2 การดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ควรได้รับการส่งเสริมงบประมาณในการดำเนินงานอย่างเพียงพอต่อเนื่อง ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อทำแผนบูรณาการในการดำเนินงานตามโครงการ

1.3 จากการประเมินผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พบว่านักเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง ภาวะโภชนาการปกติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ควรเผยแพร่ และขยายผลให้กับโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนและประชาชนในชุมชนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนารูปแบบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรทำการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

2.3 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยยึดการมีส่วนร่วมของชุมชน ภาครัฐและภาคเอกชน

2.4 ควรทำการวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและองค์กรท้องถิ่นในการร่วมพัฒนาโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ